

Nyeord.

Linda Gordon: Dorothea Lange. A Life Beyond Limits

Dorothea Lange (1895–1965) var en amerikansk fotograf som er mest kjent for de bildene hun tok av ofrene for den store depresjonen i USA på 30-tallet. Nærmere bestemt de som migrerte fra det støvete Oklahoma til det lovede landet California, de samme folka som Woody Guthrie skrev mange sanger om. The Guardian skriver om Gordons biografi at dette er en grundig biografi om en pioner det var på tide at fikk sin biografi. (W. W. Norton & Co.) **TB**

Robert Wright: The Evolution of God. The Origins of Our Beliefs

Har historien et mål? Hva er meningen med livet? Finnes Gud? Det er de store spørsmålene den amerikanske forfatteren og filosofen Robert Wright stiller i denne boka. Anmelderen i Dagens Nyheter mener at Wright skriver «Guds politiske historie», og refererer at forfatteren mener at også i framtida er det viktig med et konstruktivt gudsbilde som kan øke toleransen og forståelsen, og skape nye muligheter for samkvem i en høyteknologisk og globalisert verden. (Little, Brown and Company) **TB**

TOPP 5 I UKE 49

1. **De fattiga i Lódz** av Steve Sem-Sandberg
2. **Den sista cigarretten** av Klas Östergren
3. **Nära hem** av Alice Munro
4. **Trilogin** av Samuel Beckett
5. **De apatiske** av Gellert Tamas

De beste bøkene i uke 49, ifølge Dagens Nyheter.

Blodfattig feminisme

Endelig får vi en innføring i feminisme.

Men hvor ble ballesparkene og hurraropene av?

Feminisme. Jeg leser det nyeste tilskuddet til Hva er-serien fra Universitetsforlaget: *Hva er feminisme?* Snart begynner jeg å lese den vekselvis med årets to numre av tidsskriftet Utflukt, samt Valerie Solanas' *SCUM manifest*. Bare slik klarer jeg å holde fast ved det som for meg er sprengkraften i og derfor meningen med feminisme: ideologiske utflukter, plutselig frigjørende tanker, sivil ulydighet og skamløse manifestere.

For feminismen er ikke død, kan vi jo bli enige om for seksogtrettitusen gang. Den lever. I Cathrine Holsts nye bok er feminismen imidlertid langt på vei tappet for blod og ligger kald og avvisende på obduksjonsbordet. Hvor ble pulsen av?

Referanselitteratur

Nå er muligens dette Hva er-seriens karakter, denne blodløse framstillingen av ulike emner, det være seg krig, kosmos, kristendom, eller som nå: feminisme. Så langt har ingen av utgivelsene så vidt meg bekjent skapt noen form for debatt, og det til tross for at forlaget ifølge egenreklamen har utfordret noen av Norges fremste fagformidlere til å gi svar på krevende spørsmål. «Hva er-bøkene gir begynnere stimulerende møter med ukjente tema, og den viderekomne nye perspektiver», heter det.

Selv er jeg overbevist om at bøkene først og fremst fungerer som referanselitteratur når sær oppgaver skal skrives i videregående skole. I så måte fungerer *Hva er feminisme?* bra nok. Cathrine Holst er en dyktig og effektiv fagformidler. Med rundt 160 sider til disposisjon skisserer

hun opp feminismens historie, og feminismens forhold til andre ismer, til politikk, og vitenskap, for så å avrunde det med noen refleksjoner rundt «veien videre».

Men først av alt redegjør hun for kjønnsstatistikkene, og diskuterer hvorvidt vi har likestilling eller ei i dag. Deretter konstruerer hun det hun kaller noen forklaringshypoteser knyttet til kjønn, der hun tar leseren med på en rundtur mellom det som har etablert seg som de ulike kjønnsdimensjonene – biologisk, sosialt, kulturelt og psykologisk.

Og kanskje burde det første kapitlet heller vært en hel bok, med tittelen *Hva er kjønn?* Det er tross alt her, i våre ulike forståelser av kjønn at slagene står, diskusjonene floker seg sammen og det virkelig hetner til. Hva er natur og hva er kultur, hvilken mening gir de to kjønnskategoriene vi operer med i vår kultur, og hvilke handlingsrom har det enkelte mennesket?

Den boka burde i så fall vært skrevet av en annen enn Cathrine Holst, ettersom dette innledende kapitlet om kjønnsforståelser framstår som et pliktlop for forfatteren. Det er først når hun får begynne å diskutere kjønnspolitikk i praksis, altså feminisme, at hun ser ut til å livne til. Mens hun sørget for å holde ryggen fri gjennom hele det første kapitlet, posisjonerer hun seg snart som

I Cathrine Holsts nye bok er feminismen tappet for blod og ligger kald og avvisende på obduksjonsbordet.

liberalfeminist når hun begynner å redegjøre for de ulike feministiske ståstedene.

En slik redegjørelse er for øvrig etterlengtet. «Feminisme er mer enn man tror, og har et langt større mangfold av retninger enn det både offisielle talspersoner for feminismen og kritikerne liker å framstille det som. Det gjelder i dag som før, feminismen har aldri vært én», sier Holst selv i et intervju med Klassekampen.

Ikke det at hun er den første som sier akkurat det. Likevel strander altfor mange diskusjoner om feminisme nettopp der, i forestillingen om at feminisme skal være én samlet, enhetlig ideologi. Uendeligheter av timer har i ulike feministiske sammenhenger gått med til å diskutere hvem som er med oss, hvem som er mot oss, og hvem er egentlig «vi»? Kanskje kan norske feministe endelig bli enige om at det er greit å være uenige, rett og slett fordi vi bærer med oss ulike erfaringer og lever ulike liv.

Men fordi konsensus ser ut til å være målsetting nummer én for flertallet av norske feministe, ender det altfor ofte opp med at flinke folk med tanker det er verdt å lytte til, melder seg ut av hele diskusjonen. Feminist blir dermed en merkelapp for de få.

Kanskje-feminister

Tidsskriftet Utflukt er et eksempel på en gruppering som vegrer seg mot å kalle seg feministe. Dette må være Norges mest økonomisk utsultede, men også det staeste, seigeste og ikke minst det mest uforutsigbare tidsskriftet vi har. I år feirer de ubegripelig nok 15 år. Det markerer de ved å sette seg selv inn i en sammenheng,